

URTE
25
AÑOS

N.º 101. zkia
Primavera 2024
Udaberria

albaitaritza

Ez gehiago ez gutxiago

Labakieta
Abeltzaintza ustiapena

PRID® DELTA

*camino a
la fertilidad*

reprodAction™

Reproductive management in Action

PRID®DELTA 1.55 g SISTEMA DE LIBERACIÓN VAGINAL PARA BOVINO. Progesterona en dispositivo intravaginal. Composición por dispositivo: Progesterona 1,55 g. INDICACIONES DE USO: Para el control del ciclo estral en vacas y novillas incluyendo: Sincronización del celo en hembras cíclicas, para ser usado en combinación con una prostaglandina (PGF₂). Inducción y sincronización del celo en hembras no cíclicas, para ser usado en combinación con una prostaglandina y gonadotropina coriónica equina. Contraindicaciones: no utilizar en hembras gestantes. No utilizar en novillas sexualmente inmaduras o en hembras con tracto genital anómalo, por ejemplo freemartins. No utilizar antes de que hayan pasado 35 días desde la fecha del parto anterior. No utilizar en animales que presentan infección o enfermedad no infecciosa del tracto genital. REACCIONES ADVERSAS (FRECUENCIA Y GRAVEDAD): Durante los siete días de tratamiento, el dispositivo puede inducir una reacción local suave (es decir inflamación de la pared vaginal) resultando en una secreción vulvar turbia o viscosa en el momento de la retirada del dispositivo. Esta reacción local desaparece rápidamente sin ningún tratamiento entre la retirada y la inseminación y no afecta a la fertilidad en la inseminación ni a las tasas de gestación. USO DURANTE LA GESTACIÓN Y LA LACTANCIA: Puede utilizarse durante la lactación. Estudios de laboratorio en ratas y conejos, tras administración de dosis elevadas y repetidas de progesterona, por vía intramuscular o subcutánea, han evidenciado efectos tóxicos para el feto. El uso del medicamento está contraindicado en hembras gestantes. POSOLOGÍA Y VÍA DE ADMINISTRACIÓN: Uso vaginal. 1,55 g de progesterona durante 7 días. Con la ayuda de un aplicador, insertar un dispositivo en la vagina del animal. El dispositivo intravaginal deberá permanecer colocado durante 7 días. En hembras cíclicas, el dispositivo debe ser utilizado en combinación con una prostaglandina, inyectada 24 horas antes de extraer el dispositivo. En hembras no cíclicas, debe administrarse una inyección de PGF₂ 24 horas antes de extraer el dispositivo y una inyección de eCG en el momento de la extracción. Los animales deben ser inseminados 56 horas después de la retirada del dispositivo. El dispositivo está destinado a un único uso. Tiempo de espera: Carne: 0 días. Leche: 0 días. Presentación: Caja de cartón conteniendo 10 sobres con 1 dispositivo. Caja de cartón conteniendo 100 sobres con 1 dispositivo. Medicamento sujeto a prescripción veterinaria. Reg. N.º: 2194 ESP.

Ceva Salud Animal S.A. - www.reprodaction.com/es - ceva.salud-animal@ceva.com - Carabela La Niña, 12, 3ª Planta - 08017 Barcelona - Tel.: 932 92 00 66

Fermin eta Patxi Irigarai elkarrizketa. Labakieta Abeltzaintza ustiapena.

Zuzeneko salmenta, kantitate gutxiago eta balio erantsi gehiago

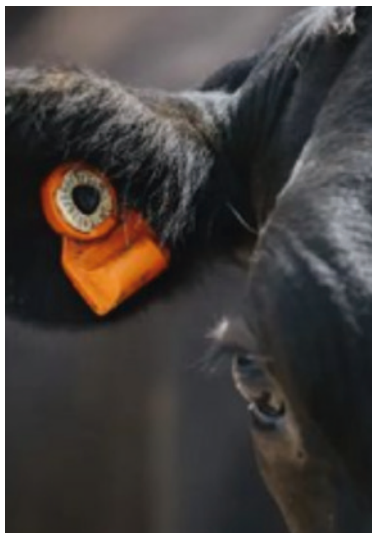
6. Or

Artikulu Teknikoa

Silorako artoaren kudeaketa

18. Or

Artikulu Teknikoa

Ugalketa-alertak

28. Or

Nº 101. Zkia
Primavera 2024 Udaberria

albaitaritz

Editatzen du: ALBAITARITZA, S.A. **Zuzendaritza:** Gaizka Aranguren **Aldizkariko edukientzako harremanak:** revista@albaitaritz.com **Erredakzioa eta argazkigintza:** Labrit Multimedia S.L., Albaitaritz S.A., Albaikide S.A., Iñako Redin y Oroitz Zabala. **Erredakzio kontseilu:** Gaizka Aranguren, Javier Zabala, Julen Huarte, Juan Manuel Lose, Oroitz Zabala. **Maketazioa:** Labrit Multimedia **Publizitatea:** Albaitaritz S.A. revista@albaitaritz.com · (34) 948 50 03 43 **Tirada:** 5.168 kopia **Banaketa:** Albaitaritz S.A. eta Albaikide S.A.-ren bezeroei dohainik posta arruntz; Albaitaritzaren sare komertzialean doakoa. Albaitaritz S.A. enpresa editore gisa, Labrit Multimedia, S.L. enpresa ekoizle gisa, eta aldizkariaren erredakzio-kontseilua ez dira nahitaez identifkatzen bertan argitaratzen diren artikuluen egileek adierazitako iritziekin; egileak dira artikuluen horien arduradunak ondorio guztietarako. **DL NA 0070-1999.**

[.] Fermin eta Patxi Irigarai.

Fermín eta Patxi Irigarai elkarrizketa. Labakieta Abeltzaintza ustiapena.

Irigarai-Oses familia bisitatu genuen, Auritzen, Nafarroa Garaian. Ukuiluaren barnealdeko argazki-saioak aita-semeen arteko harreman bikaina erakusten du, abeltzaintza-bokazioaren eta behiekiko maitasunaren belaunaldien arteko transmisio zainduarekin.

“Kopeta”, Patxi Irigarairen (20) behi gogokoena, taldean mantendu da, titiburu bakarra izan arren, baina “liderra da, eta denek jarraitzen diote. Gainera, oso otzana da”.

Fermin Irigaraik (61) eta bere seme Patxik Pirinioetako arrazara itzultzeko apustua egin dute, hamarkada batzuk Akitaniako Blondekin lan egin ondoren.

Bere etxean, mahai inguruan, sutondoan eta kafe bero batekin izandako elkarrizketa honela garatzen da:

**Labakieta:
zuzeneko
salmenta,
kantitate
gutxiago eta
balio erantsi
gehiago**

Noiztik daude animaliak etxean eta zer animalia mota zegoen txikitan, Fermín?

FERMÍN: Behiak eta behorrak zeuden. Esnetarako behiak etxeko beheko solairuan eta behorrak borda batean. Ia etxe guztietan bezala, hiru-lau zerrama zeuden txerrikumeren bat saltzeko eta etxerako jateko.

Esnetarako behi gehiago haragitarako baina?

Batez ere esnetarako behiak, baina batzuk haragitarako. Gero, pixkanaka, haragitarakoetara egin genuen.

Esnea herrian saltzen zenuten?

Herrian zein Copelecheri. Hori bai, eskuz jertzita.

Zuk ere eskuz jezten zenuen?

19 urte bete arte, bai, gero jezteko makina eramangarria jarri genuen, eta ondotik jezteko makina hobeago batera pasatu ginen. Bidoi batera zihoan eta hortik hozte-tankera. Tankea ukan baino lehen, askara sartzen genituen ontziak, hotzari eusteko.

Zenbat itxaron behar zion esneak kamioiari?

24 ordu. Ez zen zisterna-kamioia, garrafak zituen kamioia baizik. Bazen esnea baldeetan ematen zuen jendea.

Familia mantentzeko ematen zuen?

Ez. Diru pixka bat behar izaten zen beti. Etxetik kanpo lan egin genuen. 17 urterekin utzi nion ikasteari, batxilergoa amaitzean.

Nola hartu zuten etxean?

Beraiek gustura eta ni gustura.

Inoiz eratu al duzue sozietatea?

Ez, ez. Beti izan naiz autonomia. Patxik lehen instalazioaren eskaera egin berri du.

**«Asmoa,
ustiategia behiekin
Patxiren izenean
jartzea da»**

Paper guztiak eginda dituzu, Patxi?

PATXI: Dena egin dugu eta orain, udan, erabakiko dute.

Horrek erran nahiko du juridikoki zerbait eratzea ala berdin jarraituko duzue?

FERMÍN: Ustategia behiekin Patxiaren izenean jartzea da asmoa. Ni behorrekin geratuko naiz beste esplotazio zenbaki batekin.

Baina behiekin laguntzen jarraituko duzu...

Bai, ahal den guztia eta Patxi behar duen guztia.

“Zu, etxerako”

Ez zinen seme bakarra, Fermin. Zergatik geratu zinen zu etxaldearekin?

FERMÍN: Denek laguntzen zuten. Gainerako anaiak beti lagundu dute, baina, azkenean, ganadua, lana edo ukuilua etxekoa da. Orain bezala, borda, ganadua, etxekoa da eta etxekoak dira lan egin behar dutenak. Etxekoa da eta etxeko guztiok egiten dugu ekarpena.

Lurralde hauetako ohiko esaldia: “Zu, etxerako!”

Hala zen, baina 20 urterekin soldaduskara joan behar izan nuen. Mozketa urte bat izan zen, baina etxean lan gehien egiten zen sasoiak bilatzen saiatzen nintzen baimenarekin etortzeko, dela belarretan, dela patataren uztarekin.

Orduan hil zen zuen aita?

Bai, 1982an, soldaduska amaitu gabe, aita hil zitzaidan. Ez ninduten formalki lizentziatu, baina lehenago etortzen utzi zidaten. Hilabete eta erdi falta zitzaidan amaitzeko. Orduan animalien buru geratu nintzen, nahiz eta gauza asko erabakitzen genituen etxeko guztien artean hitz eginez.

Ba al zuen beste anaiaren batek behiekin jarraitzeko gogorik?

Denon artean erabaki genuen nik jarraitzea. Horrek ez du esan nahi besteek ere gustatzen ez zitzaizkien eta lan egiten ez zutenik.

Fermin, noiz erabaki zenuten esnetarako behiak kentzea?

FERMÍN: 80ko hamarkadaren amaieran. Hautua zen haragitarako behietara pasatzea ala esnetarako instalazioak egokitzeko inbertsio handia egitea. Garai hartan, animaliak egurrezko estalpe batera eraman genituen, gaur egungo instalazioetatik gertu. Autokontsumorako bi silo ere egin genituen.

Eta ganadua etxe azpitik atera zen.

Bai. Animaliarik delikatuenak, erditzeko zorian zeudenak edo erditu berriak bakarrik ekartzen genituen etxera.

Zeintzuk izan dira zuen udako larreak?

Soroluzea, Zaldua, Harrobi... herriaren inguruan. Larre tradizionalak izan dira gehien zaindu nahi ditugunak. Altoko herrixketara botatzen zen hainbesteko arretarik behar ez zuen ganadua. Mendixuri eta Lindux aldean. [Pirinioak].

Blondak eta piriniarrak

Zein arrazarekin lan egiten zenuen hasieran?

Piriniarrak ziren. Hiru alpetar arre ere bazeuden. Prezio kontuengatik ezin izan genituen denak Piriniarrak jarri. Ez zitzaigun dirurik iristen.

Eta Akitaniako blondak merkeagoak ziren orduan?

Bai. Ekonomia hutsagatik, bigantxak erosi genituen eta burutan handituz joan ginen. Hasieran 35-40 buru izango ziren.

Ez al zuten arazorik altuerako larreetara egokitzeko?

Blonda, orduan, Piriniarra baino askoz handiagoa zen, eta gehiago jan behar zuen.

*Estudio realizado en más de 30 robots de alimentación Lely Vector en Francia.

Con el robot de alimentación Lely Vector, los ganaderos ahorran de media 4372 litros de gasoil y 547 horas de trabajo por año

Lely Vector, la solución fiable, flexible y barata para la alimentación de vuestro rebaño

Para más información contacte con el 34 676 18 23 49

   www.lely.com

«Beti gizendu izan ditugu txahalak etxean»

Landatasuna falta zaio blondari?

Orain Blonda duen jendeak arazorik gabe maneiatzen du Piriniarra bezala, baina egia da behiak erosten baditu gehiago kostatzen zaiela egokitzea. Ekarritakoak bigantxak zirenez, arazorik gabe moldatzen ziren.

Ziklo itxia

Beti egin duzue ziklo itxia egiteko apustua?

Bai, nahiz eta noizean behin txahalak saldu ditugun inguruko gizendegi txiki batean. Beti gizen-du izan ditugu txahalak etxean.

Eta, gainera, patata.

Garai batean patataren diru-sarrerak behienak bezain handiak edo handiagoak izan ziren.

Abereentzako azpiegitura berri baterako unea al zen?

Bai. Borda bat alokatu genuen orain supermerkatu bat den horretan, eta 90eko hamarkadaren amaieran egin genuen nabearen lehen zatia.

Zenbat metro ditu?

1.475 metro karratu. Bi fase-tan egin genuen. Lehenik 900 m² inguruko bat egin genuen. Gero, gehigarri bat egin genuen 2006an.

Buruen kopurua handitzea pentsatuz egindako inbertsioa izan zen?

Ez bereziki. Sistema aldatu genuen. Autokontsumorako bi siloetz gain bolak egiten ditugu, ia beti belar onduzkoak, baina meteorologiagatik ezin denean, silo moduan.

Zergatik ez ganadu gehiago?

Azkenean lurra da dena eta behientzat ematen du ematen duena.

2000. urtean gaude. Familiarik bazenuen?

Orduantxe jaio zen Unai, gure lehen semea.

Nork egiten zuen lan behiekin?

Familia osoak. Nire anaiek beti egin dute lan etxean. Lan desinteresatua, ganadua asko gus-tatzen zitzaielako eta, tira, baita etxea mantentzeko betebeharragatik ere [barreak]. Izan ere, denok elkarrekin bizi ginen oraindik gure etxe natiboan. Ni izan naiteke aurpegi ikusgarria, baina Noeren lana [Ferminen emaztea], anaiena, seme-alabena... Garena gara eta ematen dugunerako ematen dugu.

Ezin dugu ahaztu luzaroan nekazaritza eta abeltzaintzako sindikalismoan aritu zarela. [Fermin Irigarai EHNE-Nafarroa presidentea izan da 18 urtez, COAGeko sindikatu kidea].

Hori eta baserriaren arreta uz-tartzea oso zaila da. Ezingo nukeen egin nire anaien laguntzarik gabe. Horrek etenaldia ekarri du ustiategiaren bilakaeran.

Beherakada

Beherakada

Abeltzain gisa sufritu zenuen sindikatuan guztion onerako aritu zinenean?

FERMÍN: [Hausnartu egiten du segundo batzuetan] Beti pentsatu izan dugu zaintzen genuela eta gainean geundela, baina sindikatuan egon nintzen azken urteetan hondamendia izan genuen etxean. Bi urte izan ziren hirurogeita hamar abelburu inguru hil zirela behi, behor eta txahalen artean... Desastre hutsa.

Osasun-arazo espezifiko- ren bat?

FERMÍN. Ez. Hainbat gauza ziren. Une hartan artatzen gintuen Albaikideko albatariak, Anttonek, esaten zidan: «Joder Fermin, ez dakit nola jasaten duzun».

Orain, sindikatuko egungo presidente Fermin Gorraizekin hitz eginda, zera esan dit: "Zuk pasatutakoa ni neu pasatzen ari naiz".

Horrek ez du esan nahi ganadua abandonatuta daukazunik; kontua da ez zarela zentratzen eta ez diozula behar adina denbora eskaintzen. Azkenean, ganadua zaindu ez ezik, behatu ere egin behar da. Behaketa handia eta ukuiluan egotea.

Gaizki pasa zenuen.

Oso une gogorra izan zen guretzat. Hainbeste animalia gaixo hiltzen ikus-tea... Maila ekonomikoan hondamendia da, baina maila psikologikoan hondoratu egiten zaitu. Gainditu dugu.

Aditivos naturales
que mejoran la **salud** y la
producción en condiciones
de estrés térmico

Beneficios:

- **Incrementa** la producción de leche.
- **Mejora** la salud en el post-parto.
- **Aumenta** el pico de producción.
- **Mayor** calidad de leche.
- **Mejora** los índices reproductivos.

Pirenaikora buelta

Noiz eta zergatik erabaki zenuen Pirenaikora itzultzea?

FERMÍN: Duela zortzi urte. Niri beti gustatu izan zaizkit Piriniarrak, eta seme-alabek presioa egin dute zentzu horretan. Horretarako denbora behar nuen. Horrelako aldaketa bat ez da edonola egiten.

Patxi, zergatik nahi zenituen Piriniarrak?

PATXI: Txikitatik ezin nituen blondak ikusi.

Zergatik?

PATXI: Ba, maneiatzeko txarrak zirelako. Beti ibili behar zen haiei heltzen, lotzen, aurpegia estaltzen. Oso behi handiak dira eta ez zitzaizkidan gustatzen.

Izaeren bateraezintasuna?

FERMÍN: Pirenaikoen izaera hobea da, nahiz eta beti esan izan den jenio handia dutela. Nobleagoak dira. Orain, bi arrazak edukita, ikusi dugu horrela dela. Blonda bat, bien artetik pasatzen saiatzen bada, pasatzen da, eta bost metroko ate batetik ez dela igaroko esaten badu, ez da pasatzen. Gureak, behintzat, horrelakoak dira. [Barreak].

«Piriniarrak nobleagoak dira»

Azken batean, zenbat bururekin ari zarete lanean?

Gaur egungo instalazioak ditugunetik 60-65 ama inguru ibili gara. 80-90 buru, bigantxak barne. Ziklo itxia egiten jarraitzen dugu.

Zenbat txahal gizentzen?

PATXI: 30-40 inguru.
FERMÍN: Eta 25-30 edoskitzen.

Belaunaldi aldaketa

Asko aldatu al dira gauzak inguruan azken 40 urteetan?

Ni Auritzen abeltzain geratu nintzanean, gizarte-ingurunea oso ona zen. Gauza berean lan egiten genuen eta egunerokoa partekatzen genuen gazte batzuk ginen. Patxik aurkituko duen gizarte-ingurunea ez da guk genuena, ezta inolaz ere.

Ez ditu bere adineko abeltzain asko izango?

Izan ditzake, baina gertukoak, Auritzen gertatzen zen bezala, ez; eta

pertsonok harreman sozialaren beharra dugu...

Eta egonezinak partekatzeo...

Nire ustez, mutil edo neska gazte batek gaur egun abereekin lan egitea erabakitzen badu, ezin dugu zulo batean sartu, ukuiluan, eta hor utzi. Bere bizitza egin behar du, harremanak izan behar ditu, zaletasunak izan behar ditu. Hori posible al da 20 behi gehiago jarrita? Ez. Horrela zuloan sartzen dugu gehiago.

Zuen ezaugarriak dituen ustiapen batean, badago aukerarik norberarentzat zuk izan duzuna baino denbora gehiago izateko?

Ez dakit. Ni, zenbakietarako, kudeaketarako, desastre hutsa izan naiz beti. Nire kontuak hauek izan dira: Aurreko urtean baino diru gehixeagorekin bizi ginen edo inbertsio nahikoa egin genuen. Beraz, galdetzen badidazu ea Patxiri gaur dugun ganadua baino zertxobait gutxiagorekin bizitzeko emango dion, ezin izango dizut zenbakiekin erantzun, baina, nire ustez, posible da, eta ez bada, zerbait oso gaizki egiten ari gara.

Baina Patxik gaur bizitzeko dituen eskakizunak zuk gaztetan zenituenak baino gehiago dira.

PATXI: Bai, bai. Bizitza aldatu egin da.

Tras **25 millones** de dosis,
PI significa

INMUNIDAD CELULAR

INMUNIDAD HUMORAL

VIVA DOBLE DELECCIÓN

BVDV-1 | BVDV-2

SIN EXCRECIÓN VÍRICA

100% PROTECCIÓN FETAL

365 INMUNIDAD 1 AÑO

VER FICHA TÉCNICA

ÚNICA DOSIS DESDE LOS 3 MESES

BOVELA

PROTECCIÓN INTELIGENTE

Orduan?

PATXI: Dena kudeatu eta balantza batean jarri behar da. Ganadua ondo egon dadin lan egin behar da eta, lehen esan dugun bezala, hau ezaguna da. Familiaren laguntzarekin aisialdirako denbora ere atera daiteke. Gure aisialdi gehiena zonaldean izaten da.

Zu, Fermin, zenbat aldiz joan zara oporretara azken 40 urteetan?

FERMÍN: Gure lehen semea, Unai, jaio zenean, duela 23 urte, opor egun batzuk izan genituen, eta aurten hiru egun egon gara Kantabrian. [Barreak].

Nola ikusten duzu hori, Patxi?

PATXI: Nire anaiak ez du hemen lan egiten, baina laguntzeko asmoa du. Uste dut bere laguntzarekin gauzak kudeatu ahal izango ditudala astebetetz oporretara joateko udan, abuztuan edo iraillean, lan gutxiago dagoenean...

FERMÍN: Bidaia azkar bat egin ahal izan dut norabait, nire anaiak nirekin zeudelako; bestela, ezinezkoa zen. Haiengatik ez bada, ez nintzen inoiz Auritzetik aterako.

«Familiagatik ez bada, ez nintzen inoiz Auritzetik aterako»

Lagun zaitzaketen norbait kontratatu zenezakete.

FERMÍN ETA PATXI: Ez.

FERMÍN: Produktu gehiago eraldatzeko gai izango bagina, balio erantsi handiagoa lortuko genuke.

Haragia eraldatu?

FERMÍN: Iruñean hil beharrean, Garraldan hil eta Trigo Limpio Kooperatibakoek [Nafarroako abeltzain ekologikoen kooperatiba] duten zatiketa-gela txiki bat izan hemen. Horrela enplegua sor genezake. Produktuari dagokionez, ez. Ekonomikoki ez da bideragarria.

Zer behar duzu hori egiteko?

FERMÍN: Inguruko jende gehiago prest eta ildo horretan lan egiteko asmoarekin. Gure nekazaritza sistemak honaino eraman gaitu. Teknikari aholkulariek beti hitz egin digute ustiategiak birdimentsionatzeaz, beti gora begira...

Beste bide bat dagoela uste duzu.

FERMÍN: Gaur egun joera balio erantsia handitzea da. Gizartearen zati bat gero eta sentikorragoa eta kontzientziatuagoa da gertukoa eta ona kontsumitzen. Kilometro zero. Denbora daramaten prozesuak dira.

Egun normal bat LABAKIETA-n

PATXI: Normalean, sei eta erdiak eta zazpiak artean jaikitzen gara.

Ezer gosaldu gabe zoazte ukuilura?

PATXI: Bai, baraurik. Batzuetan anaiak laguntzen digu.

Lehenik eta behin, dena ondo dagoela ikusten dugu. Txahalei bularra ematen utzi, ardi batzuk sartu, zaldia... Jaten eman eta ura dutela egiaztatzen dugu. Ondoren, behiekin aritzen gara. Garbitu egiten da, utzi duten janaria kentzen da, askak garbitzen dira eta behi guztiak harapatzen ditugu pentsu pixka batekin, eta eskuz ohea prestatzen dugu. Lastoa sartzen dugu goizean eta arratsaldean garbitu egiten dugu.

Ura, pentsua eta belarra jartzen dizkiegu gizenitzeko txahalei, eta berriz ere janari gehiago jartzen diegu behiei. Behin hori eginda, behorrak eta moxalak ondo daudela ikusten dugu.

Behorrak eta moxalak urte osoan egoten dira aire zabalean?

PATXI: Moxalak, elurra egiten badu, aterpe batean sartzen ditugu, bordaren ondoan. Behorrak

urte osoan kanpoan egoten dira, elur asko bada go askak kanpoan dituzte.

Elur asko esaten duzunean, ez dira 5 cm, ezta?

PATXI: Ezta 15 ere. Gehiago [Barreak]

PATXI: Behin hori egiten dugunean, etorri eta gosaldu edo hamaiketako egiten dugu.

FERMÍN: Gosaria eta hamaiketako batera egiten ditugu. [Barre gehiago].

Zer ordutan?

PATXI: Normalean 10:00etan.

Gero?

PATXI: Lana aldatuz doa, urteko garaiaren arabera, egiten duen egunaren arabera...

FERMÍN: Heskaiak moztzen ditugu, itxiturak konpondu, borda garbitu...

PATXI: Jan ondoren, arratsaldean, goizeko prozesua egiten dugu berriz.

Maneiuia

Intseminazio artifiziala edo estalketa naturala?

FERMÍN: Estalketa naturala, salbuespenak salbuespen. Normalean bi zezen daude, baina orain hiru ditugu.

PATXI: Zezenarekin kanpoan egon den bigantxaren bat ernaldu ez bada, kiribila jarri eta al-baitariak intseminatzen du.

Lehen ernaltzea?

FERMÍN: Hiru urte inguruan.

Zezenak Piriniarrak dira, baina zenbat blonda geratzen zaizkizue?

PATXI: 20.

Behi eta bigantxa guztiak arazorik gabe ernaltzen dira?

FERMÍN: Normalean bai, salbuespenak salbuespen.

Malguak zarete ernaltzen ez direnekin?

FERMÍN: Beti ematen diegu azken aukera bat...

PATXI: Behiaren arabera. [Barreak].

Nolakoa da txahalen maneiuia?

FERMÍN: Emeak, gustatzen zaizkigun Piriniarrak, uzten ditugu umatzeko, eta gainerakoak, Blondekin batera, kendu egiten ditugu.

Zenbat uzten dituzue umatzeko

PATXI: Sei edo zazpi.

Gainerakoa, gizontzera?

PATXI: Bai. Sei hilabete edoskitzen eta gero gizontzera. Pentsua eta belarra dituzte. Hor daude 10-11 arte, eta baita batzuk 12 hilabete-ara arte ere.

Zuzeneko salmenta

Nola saltzen duzue?

FERMÍN: Batzuk bitartekari bati bidaltzen dizkiogu, eta besteak guk zuzenean merkaturatzen dugu.

Noiztik?

PATXI: 2020tik, pandemiatik.

Zergatik zuzeneko salmenta?

FERMÍN: Lehen aldia bihozkada batengatik izan zen. Bi txahal genituen, bata Piriniarra eta beste Pintu eta Angus arteko alaba mestizo bat. Txahalak ez ziren oso politak, baina nik esaten nuen: "Onak izan behar dute!"

Erosleari esan nion horiek gehiago ordaindu behar zituela eta ezetz esan zidan. Orduan etxera etorri eta esan nien: "Txahal hauek zuzenean saltzen probatuko dugu?" Berehala saldu genituen.

«Loteak erosi dugun hotz-furgonetarekin banatzen ditugu»

Nola kudeatzen duzue zuzeneko salmenta hori?

FERMÍN: Txahalak hiltegiara bidaltzen ditugu, handik despieze-gela batera, eta despieze-gelan loteak prestatzen dizkigute. Gero guk erositako hotz-furgonetarekin banatzen ditugu loteak.

Zuek ordaintzen diozue hiltegiari eta despieze-gelari?

FERMÍN: Hala izan liteke, baina praktikotasunagatik bitartekariaren izenean hiltzen dugu eta gero despiezea makinaz egiten digute.

Bitartekariari ordaintzen diozue lan hori?

FERMÍN: Bai. Ez da gauza bera zuk txekor bat kudeatzea edo berak beste bat gehitzea bere zerrendara, egunero baitago hiltegi.

Horretarako, konfiantza handia izan behar duzu bitartekariarekin, ezta?

FERMÍN: Bai, konfiantza hori dugu.

Ez al du beldurrik horrek lehia ekarriko ote dion?

FERMÍN: Nik uste dut ez bitartekariak ez harakinak ez dutela beldurrik izan behar hau inorentzako lehia bat izan dadin. Kontsumitzaileak guztiontzat daude, baina guk egiten duguna baloratzen duten pertsonengana iristeko gai bagara, pertsona horiek guri erosiko digute, guk etxean jartzen dieguna beste modu batera baloratu.

Gure bezeroek ezagutzen gaituztelako erosten digute eta horrek ere konfiantza ematen du. Guk egiten dugunaren bolumena txi-

kia da eta gauzak desberdin egiteko aukera ematen digu.

Zer bolumen mugitzen dituzue zuzeneko salmentan?

FERMÍN: Urtean, 30 txahal inguru.

2020tik hazten joan da?

FERMÍN: Bai. Bi txahal haiekin ongi joan zitzaigun eta animatu egin ginen. Pixkanaka, zuzeneko salmentaren erregistroan alta eman genuen, eta osasun-zenbaki bat eman ziguten jarduera horretarako. Hotz-furgoneta erosi genuen eta sukalderraino eramaten diegu bezeroari. Beste pertsona batzuk hona etortzen dira loteen bila.

Lehen bezeroak, zuen lagunen inguruko jendea, suposatzen dut.

FERMÍN: Ezagutzen gaituen jendea, batez ere. Gero, ahoz-ahokoak ere funtzionatu du.

Eta sare sozialak pixka bat...

FERMÍN: Unai, beste semea, pixka bat moldatzen da, bai.

Noe, zure emazteak, kontaktu asko ditu.

NOE: Erosle potentzial asko dut inguruan, Iruñean lan egiten dudalako, baina propagandarik onena ahoz ahokoa da.

Nork banatzen du furgonetarekin?

PATXI: Orain, nik. Lehenago, nire anaia Unaik.

FERMÍN: Ni hasi nintzen eta ondo pasatzen nuen. Asko gustatzen zait jendearekin egotea, baina ez duzu denbora askorik hitz egiteko banatzen duzun bitartean.

Nolakoak dira loteak?

PATXI: 15 eta 7,5 kilokoak.

Zein lote saltzen da gehien?

FERMÍN: Hasieran denak 15 kilokoak ziren. Orain gero eta gehiago eskatzen dira 7,5 kilokoak.

Eskualdeko jende gehiago hiri- burukoa baino?

FERMÍN: Denetarik dago.

La actividad bacteriana llega a multiplicarse por 10 en primavera

OXA MAST EXTRA es la única espuma preordeño con carga extra de desinfectante: hasta 10.000 ppm de clorhexidina para recibir la primavera sin problemas.

OXA® Haz tu consulta en info@cygycbiocon.com | +34 93 849 34 55

CYGYC BIOCON

«Zuzeneko salmenta % 35 da, gutxi gorabehera»

Zenbat balio du lote batek?

PATXI: 180 euro lote osoak eta 92 euro lote erdiak.

Egiten diezue jarraipenik bezeroei? Jasotzen duzue haien iritzia?

FERMÍN: Lehen aldiz erosten dutenei beti deitzen diegu beren iritzia jakiteko.

Zer esaten dute?

FERMÍN: Jendea pozik dago, baina batzuetan jendeak esaten digu gisatzeko haragi gehiegi dela, egin diezadakezue txiki-txiki gisatzeko haragia? Eta, noski, eskaera pertsonalizatu dezakegu! Batzuek askoz gusturago kontsumitzen dute hanburgesa txurrrakoa baino.

Zer portzentaje edo kantitate saltzen duzue zuzenean eta zer beste alde batetik?

FERMÍN: Zuzeneko salmenta %35 da, gutxi gorabehera.

Balio erantsiaren alde egiten duzue, argi eta garbi.

FERMÍN: Balio erantsi handiagoa animalia gutxiagorekin. Abere kopurua murriztu nahi dugu. Oso zaila da, baina egokiena inguruko ekoizle talde bat elkartzea litzateke eta azpiegitura sortzea Garrantzako hiltegia martxan jartzeko eta despieze-gela txiki bat sortzeko. Eraldatu hemen bertan.

KONTAKTUA

620 928 632 | fermin.irigarai@hotmail.com

IN MEMORIAM

Eskerrik asko, Pantxi!

Pantxi Erneta, Albaitaritzaren sorreran egon zen albaitarietako bat, 62 urterekin hil da.

Hainbat osasun arazoirengatik urteak zeramatzan bizitza profesionaletik erretiratuta, baina Albaitaritzan garatu zuen bere lana osotasunean.

Pello Astizekin eta Jose Manuel Azurmendirekin batera Baztanen hasi ziren zerbitzuak eskaintzen. Pantxi bertan bizi izan zen, gainera, bere bizitzaren zatirik handienean.

Erneta Iruñean sortu zen 1962an. Albaitariaren seme, ama Auritzekoa zuen eta aita Lekunberrikoa. Zaragozan egin zituen ikasketak, inguruko eskualdeetako bere garaiko profesional gehienek bezala.

Ahaleginak eginda, Baztango abeltzaintza-ustiategien zerbitzura zuen dedikazio osoa musikarekin uztartzea lortu zuen. Tronpa jotzen jarraitu zuen bizitza osoan.

Albaitaritzako lankideek besarkada handia bidaltzen diegu semeei eta familia osoari.

Gogoan betirako, Pantxi.

Silorako artoaren kudeaketa

Santiago Vacca / Albaitaritzza Aldizkaria

Silorako artoaren kudeaketa es-
netarako behi ustiategi bateko
elikaduraren errendimenduan
eragin handiena duen jarduereta-
ko bat da.

Aldizka, gure irakurleetako edozei-
ni silorako artoaren ekoizpena ho-
betzen lagun diezaioketen edukiak
ekartzen ditugu orrialde hauetara.

Oraingo honetan, Santiago Vaccak,
Argentina eta Uruguako KSWko
zerbitzu agronomikoen kudeatzai-

leak, martxoaren 14an Iruñerriko
hotel ezagun batean eman zuen
hitzaldiaren laburpena eskaintzen
dugu. **Ekitaldia Comercial del
Campok antolatu zuen.**

Siloa egiteko unearekin eta mo-
duarekin lotutako erabaki txikiek
argi utzi zuten xehetasunak oso
garrantzitsuak direla.

Errendimendu-arrakala

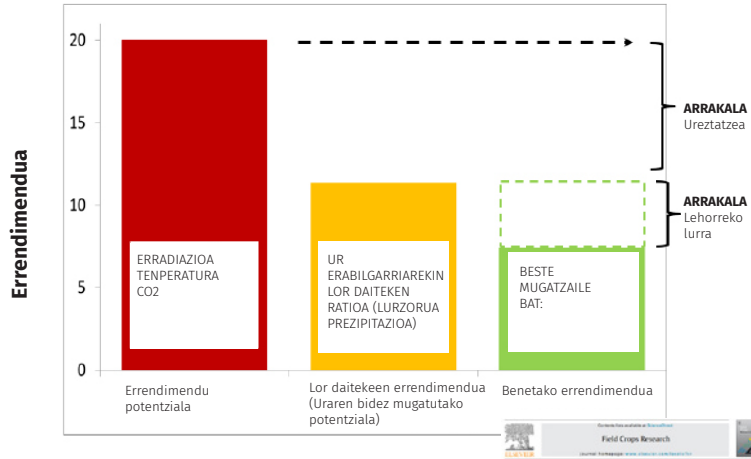
Errendimendu-arrakala ekoizle
batak izan dezakeen errendi-

mentu ideala da, bere kokape-
nagatik eta, batez ere, uretarako
sarbideagatik berezkoak dituen
mugatzailak eta baldintzatzai-
leak kontuan hartu ondoren.

Argentinan, alde batetik, trans-
genikoak produzitu daitezke,
nahiz eta horrek intsektuen eta
herbiziden erresistentzia asko
eragin dituen, baina erronka
handi bat dago errendimendu
potentziala mugatzen duena:
ureztatzearen kudeaketa.

Errendimendu-arrakalak

Argentinako estatistika:
7,5 milioi hektarea arto.
%10-15 arto siloa.
<%5 ureztatzean

1. Errendimendu-arrakala

VENTILADOR MULTIFAN

Las vacas lecheras de alta productividad necesitan un clima óptimo durante todo el año, especialmente durante el verano. En esta época, los establos semicerrados pueden alcanzar temperaturas demasiado altas.

Por encima de los 22-25 °C, las vacas necesitan energía para mantener constante su temperatura corporal. Es en este momento cuando la vaca precisa la ayuda del ventilador.

CARACTERÍSTICAS:

- Alto caudal: 48.500 m³/hora.
- Regulable por frecuencia y transformador.
- Bajo nivel de ruido.
- Colocación sencilla, fácil de utilizar.
- Posibilidades de distintas distribuciones en la colocación.

CONSULTAR PRECIO
INFORMACIÓN Y PEDIDOS:

www.albaitaritz.com
Tel.: 948 500 343
info@albaitaritz.com

Argentinan artorako erabiltzen diren 7,5 milioi hektareetatik, % 10-15 silorako dira. Errendimendu-arrakala klimak eta fenomeno meteorologikoek baldintzatzen dute neurri batean eta, normalean, ezin izaten dugu hori kontrolatu. Ureztatzea da dagoen lekuan maneiatu dezakeguna.

Beste baldintzatzaile bat ere badago: genetika. Hor agertzen dira hobekuntzarako hibridoak hautatzen dituzten enpresak. Hainbat ezaugarri genetiko azertzen eta probatzen dira, errendimendu-arrakala hori beti soluzioen eta maneiuaren alde haztea eragingo dutenak.

Argi dago ereite-data, elikadura eta landareen dentsitatea baldintzatzaile garrantzitsuak direla, baina landareen dentsitatea azpimarratu behar dugu.

Argentina eta iberiar penintsularen arteko konparazioa

Patagoniako iparraldea da Argentinako artoaren ekoizpen sistemen eta Iberiar penintsularen antzekoena. Valles Irrigados izeneko eskualdea, oso antzeko baldintzak dituena. Hori bai, Andeetako mendilerrotik datorren urarekin ureztatzen da.

Argentinako eremu horretan, ekoizpen normalak hektareako 15.000 eta 20.000 kilo artean dira. Guztira, Argentinak 7,5 milioi hektarea inguru bideratzen ditu artoaren ekoizpenera, % 96 lehorrean.

Hazien hobekuntza

KWS, Vaccak lan egiten duen enpresa alemaniarra, hazi agromikoko espezieak hobetzen aritzen da. Ez du lan egiten eta

ez du esku hartzen beste inongo merkatutan, ez fitosanitarioetan, ez ongarrietan. Fokua hazia da. Hasieran, 1856an, erremolatxa hobetzen hasi zen enpresa. Joan

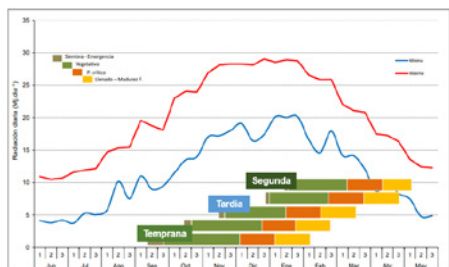
den mendearen erdialdean hasi zen, Alemanian, artoa garatzeko programa.

Genetikatik irtenbideak

EREITE DATA ETA ZIKLOAK

ALEA

SILOA

ZIKLOAK

LLISTAT D'HÍBRIDS

HÍBRID	FAO	APTITUD	HÍBRID	FAO	APTITUD
KWS RIVALDO YG	700		VACOAS YG	400	
KWS KENDRAS YG	700		KWS INTELIGENS	400	
KAYRAS YG	700		KWS MIKAELO	430	
KEFIEROS	700		KWS HYPOLITO	350	
KWS KEFIEROS YG	700		KWS LUSITANO	330	
KWS POSEIDO	700		KWS ADAPTICO	300	
KONTIGOS YG	600		KIDEMOS	300	
KWS KERUBINO	600		KWS SHAKO	280	
KWS PRIMATO	600		KROKUS	250	
KWS 5581	550		RONALDINIO	250	
KWS 3563	500		KOMPETENS	200	
KWS SELECTO	450		AUTENS KWS	190	
KONFITES	400				

BOVILIS
Nasalgen-C

MSD
Animal Health

¿Has pensado alguna vez
en el coronavirus más
allá de la diarrea?

En España, el BoCV
se aisló en respiratorio en
1 de cada 3
granjas
muestreadas.*

¿Quieres saber más?

Bovilis® Nasalgen-C es una **nueva vacuna frente al coronavirus bovino** que permite inmunizar a partir del día del nacimiento para reducir los síntomas clínicos de la enfermedad respiratoria y desarrollar una respuesta inmunitaria innata antiviral.

¡No dejes que el coronavirus abra la puerta al SRB!

Protégelos aún más con Bovilis® Nasalgen-C

*Elvira et al. (2023). Prevalencia, bioseguridad y gestión de riesgos en las infecciones por coronavirus bovino en granjas lecheras en España. Congreso Anembe, León, España.

En caso de duda, consulte a su veterinario.

BOVILIS
Nasalgen-C

Enpresa-estrategiaren bertuteetako bat tokiko garapena hobetzeko programa da; hau da, tokiko ezaugarrien arabera hobekuntzak egiten saiatzea. Penintsulako lurralde bakoitzerako bereziki egokiak diren hazien garapenean inbertitu dute.

Dauden inguruneen aldakortasunarekin, barietate batzuk hobeto egokitzen dira Dueroko eremura eta beste batzuk Ebro ibarrera, baina, oro har, hemen bertan hautatutako barietateak dira.

Merkatura atera aurretik hobekuntzak egiteko aukera, merkatura irten beharrean, nondik joan behar den adieraz dezan, motelagoa eta garestiagoa da, baina merkatuan modu horretan sartzeko diren hibrido berriak dagoneko frogatuta daude.

Prozesua lerro garbi askorekin hasten da herri gutxitan eta, hautaketan aurrera doan heinean, herri gehiago eta hibrido gutxiago probatzen dira.

Duero ibaiaren arroan, Ebro ibaiaren arroan eta Kantauri isurialde osoan egindako saiakuntzen kopuruarekin, 60 ingurune desberdin zehaztu dira, ziklo desberdinekin. Horrela aukeratzeko dira haziak.

Argentinako esperientzia, eremu subtropikal batetik kontinentearen hegoalderaino, kontraste ugariarekin, erronka handia izan zen.

Aleetarako artoa eta silorako artoa

Bistan denez, aleetarako pentsatutako hibrido batek errendimendu handia du aleetan eta errendimendu handia lehorreko eremuetan (Argentinan, adibidez). Horrek esan nahi du, inguruneko aldaketen aurrean, hibridoak ondo errenditzen jarraitzen duela, kilogramorik ez galduz eta lehorte tasa altua izaten.

Arto alean pentsatzen ari garenean, alea ahalik eta azkarren betetzea nahi dugu, eta lehenbailehen biltzeko moduan egotea, merkatutzera pasatzeko.

Ez da beti silorako hibridorik onena granifero hibridoak bakarrik; horregatik, KWS gaitasun bikoitzeko hibridoak identifikatzen eta eskaintzen ditu, ez baitzaio soilik alearen errendimenduari begiratu behar, landare osoaren errendimenduari baizik, eta horrek esan nahi du materia lehor digerigarriaren errendimendua, hau da, haragia eta esnea.

Inork ez du eztabaidatzen zein garrantzitsua den materia lehorren ehuneko txikitze erabakia hartzen denean, baina digestioari ere eragiten dio. Ale-hibridoak hautatzean, digestio-parametroak ez dira neurtzen. Siloan, bai.

Behi-aziendarentzako aleak sakoneko aleak dira. Tamaina handiko aleak. Normalean, behi baten errumenean sartu behar duen ale batek ahalik eta horrituena eta koskadunena izan behar du, horiek baitira irintzuenak eta digerigarritasun handiena dutenak. Gainera, ale sakona bada, xehatzeko makinan sartzeko denean prozesatzeko aukera ere emango digu.

Temperatura altuen aurrean, adibidez, tolerantzia ona duten hibridoak hautatzea gero eta garrantzitsuagoa da. Udan 10-15 egunez 30-35 gradutik gorako tenperaturak pilatzen direnean, landarea erortzen hasten da. Makina fotosintetikoak gainbeheratzen delako da. Hautespen genetikoak ere lagun dezake horretan.

Santiago Vacca, El Toro hotelean.

Dentsitatea eta errendimendua

Iberiar penintsulan eremu berean mikroklima desberdinak dituzten lursailak egon daitezke. Horregatik, doitasunezko nekazaritza honek aukera ematen digu ingurune horiek ezaugarritzeko eta modu bereizgarrian erabiltzeko.

Argentinan guztiz ezinbestekoa da erabilera hori egitea, lehorrean giroak ezaugarritzen ez badira, dela satellite-irudiaren bidez, dela makinaren monitorearen bidez, ahalik eta geruza gehien batuta, ezinezkoa baita laboreak egitea. Izan ere, Argentinan gehien lantzen den maneiu-tresnetako bat dentsitatearen erabilera da.

Artoaren laborantzan dentsitatea erabiltzeaz hitz egiten dugunean, artoa landare indibidual gisa pentsatzeaz ari gara, eta ez hainbeste labore gisa; hau da, landare bakoitzak errendimendu indibidual hoberenera iristeko duen gutxieneko eskakizunari erreparratzen diogu.

Landarearen banakako hazkunde-tasa zenbat eta handiagoa izan, hainbat eta handiagoa

izango da ale-errendimendua. Hibrido bakoitzak bere estrategia du errendimendua sortzeko, ale gehiago, mila aleren pisua edo ugaritasuna (bigarren buru bat agertzea).

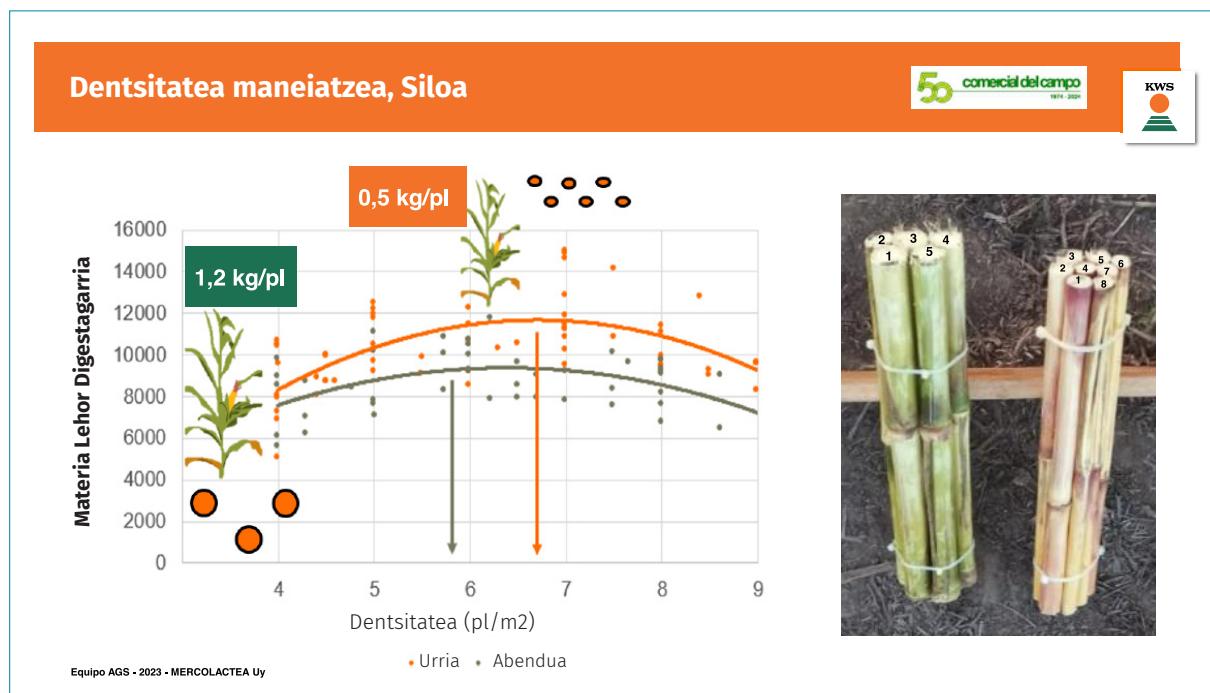
Dentsitate handiagoko planteamenduetan, hala nola ingurune hobetan ureztatzeko planteamenduetan, normalean ez da bigarren buru hori hainbeste bilatzen. Argentinan, landare bakoitza lotearen ertzean egon ohi dena bezala sentitzea bilatzen da. Lotearen ertzean, kanpoko landarea da buru onena duena, bakanago dagoelako. Landare bakoitza horrela sentitzea nahi dugu.

Beraz, Argentinan, dentsitate handia jartzen badugu eta hektareako landare asko pilatzen baditugu, baliabide berberak ditugu landare gehiagotan banatuta. Dentsitate hori murriztu behar dugu, landare bakoitzeko errendimendu optimoa ziurtatzeko. Hori hibridoaren mende dago, eta, horregatik, garrantzitsua da hibridoa merkaturatzen denean maneiu agronomikoko gomendio batekin ateratzea.

Kontua da nola gomendatu dentsitate egokia ekoizle bakoitzari. Zentzu horretan, errendimendua ingurumen-indizearen arabera zehaztu behar dugu, hau da, elikadura eta ura nagusiki, horiek baitira landarea egokituko dutenak. KWStik, konbinazio horren arabera, dentsitate-gomendio bat egiten da.

Laborantzarako mugatua ez den nutrizioa duten ureztatze-eremuen kasuan, dentsitate handia bilatzen dugu. Orain, eskuragarritasun hori erortzen hasten denean, dela lehorreko laboreak egiten ari zarelako, dela normalean emango zenituzkeen 8 edo 10 ureztatzeak eman ezin dituzulako, askotan dentsitatea murriztu behar da.

Landu beharreko lursailekin bat datozen dentsitate-estrategiak ezartzeko beharra azpimarratu behar da. Hibridoak eta horiek dentsitatean kontserbatzaileak diren jarreretatik ezagutzea lagungarria da etekinik ez galtzeko.

3. Dentsitatea siloan maneiatzea

Silorako dentsitatea maneiatzea

Argentinan, normalean, siloak lehorrean egiten dira. Materia lehorrean errendimendua oso lotuta dago dentsitatearekin.

Landare batean, aleaz gain, non daude behiak aprobetxatuko dituen karbohidratoak? Muinean, hau da, zurtoinarene barruan. Estres-egoera batean, zurtoin finako landare asko ditugu hekta-

reako, azal kantitate handiagoa muinarekin alderatuta eta askoz ere digerigaitzagoa da errazioan. Dentsitatea jaisteak ez du zertan konponbidea izan landareak bakarrik daudela sentiarazteko gai garenean eta horrek ureztatze eta nutrizio handiagoa eskatuko du.

Kontuan izan behar da giro aldakortasuna dagoen mendiguruetan, hegalean orienta-

zioaren arabera, eguneko edo arratsaldeko eguzkiak gehiago jotzen duen arabera, lainoa sortzen den edo ez... Mikroklimak askoz ere kontraste gehiago dituzte eta, beraz, ez dago errezeta orokorrik. Urtea nola aurkezten den, nola aldakortasuna doitzen saiatzen den eta partzela bakoitza hobekien egokitzen den, hibridoa aukeratzeko da.

Dentsitatea maneiatzea, Siloa

Equipo AGS - 2023 - MERCOLACTEA Uy

4. Dentsitatea siloan maneiatzea. Argazki hau dentsitate desberdineko hibridoaren adibide bat da; ezkerrekoa: lehorreko dentsitate handiegia estresatutako landareak; eskuinekoa: dentsitate txikiagoa, antzeko errendimendua eta digerigarriagoak diren landareak.

Dentsitatea jaitea edo igotzea erabakitzerakoan, ekoizleak lan egiten duen lursailak ezagutzen ditu, eta hazi-enpresak bere hibridoak ezagutzen ditu. Helburua informazioa elkarrekin jartzea da, erabaki egokienak eta produktiboenak hartu ahal izateko.

Duela bi urte pikatua aurreratu behar izan zuten, ur faltagatik aleak lehortzen ari zirelako. Gero eta urte konplexuagoak aurkituko ditugu zentzu horretan; ekoizpen baldintza ez hain egonkorrekin, hazkuntza fisikoari eragiten dioten tenperatura

pikoekin. Ona da jakitea zein tresnekin jotzen dugun aldakortasun hori arintzen saiatzeko.

Azken batean, kontua ez da ezinbestean dentsitatea jaiteko joera izatea, baizik eta landarea estresatzen hasten den lursail horiek aztertzea, baliabideetan mugatuagoa ikusten baita. Ez da errendimenduan bakarrik pentsatu behar, kalitatean ere pentsatu behar da.

Landare finagoa, zurtoin finagoa, askoz lehorragoa, estresatua dagoena, lignina kanaberran

modu zakarragoan uzten hasiko da. Hala ere, landare berdeagoa txikitzeko leho handiagoa duen hibridoa da. Lehenengo kasuan, lasai, 90.000 landare izango genituzke hektareako, eta bigarrenean 80.000, baina hobe da 80.000 landare on biltzea estresatutako 90.000 landare baino, ez errendimenduagatik bakarrik, baita kalitateagatik ere.

Lurzoruak behar bezala ongarrizteko aukerarik ez badugu, egokiena landareen dentsitatea jaitea da. Baita urik ez dagoenean ere.

Artoa silorako biltzea

Zein da unerik onena silorako mozteko? Nola erabaki dezakegu? Ohiko erantzuna, Argentinan behintzat, erraza da: uzta biltzeko eta txikitzeko makina iristen denean. Landareak txikitu ahal izateko uzta biltzeko makina iristen den egunaren mende egotea benetako buruhaustea da, ezin baitugu uzta bildu eta txikitu landarearen unerik onena dela uste dugunean.

Teorian, unerik egokiena esne-lerro erdia eta esne-lerro laurdenaren artekoa da. Landarea berde dagoenean eta artaburu alea osatuta dagoenean.

Urte ezin hobean, esne-lerro erdia dugunean, landare osoak %35eko materia lehorra du, baina %30eko materia lehorra txikituz gero, %25eko almidoia eta %15eko ekoizpen-potentziala galduko genituzke landare osoan. Pikatzeko unea oso kritikoa da. Txikitzeko leihoa deritzogu horri.

Zer da txikitzeko leihoa? Artoa, baldintza egokietan, pikagailuaren zain dagoen denbora. Silo-hibrido batek makinari itxaroteko gaitasuna du. Dentsitatea jaitsi eta erabilera defentsiboa egiten dugunean, pikatze-leiho hori handituko dugu. Genetikak ere horretan laguntzen du.

Genetikan landarea berde egon dadin bilatzen dugu, pikatzailaren zain ahalik eta tarterik handienez egon dadin. Oso goiz joaten bagara almidoi gutxi izango dugu eta oso berandu joaten bagara alea gogor jarriko da eta zaila izanen da zapaltzea. Materia lehorren %32 eta %40 bitarteko tarteari esker egin dezakezu prestaketa hoberena, ondoena zapaltzen duen espeziea eta hartzidura onena.

Asesoramiento Técnico Agrícola
Distribución de Fitosanitarios, Semillas y Abonos

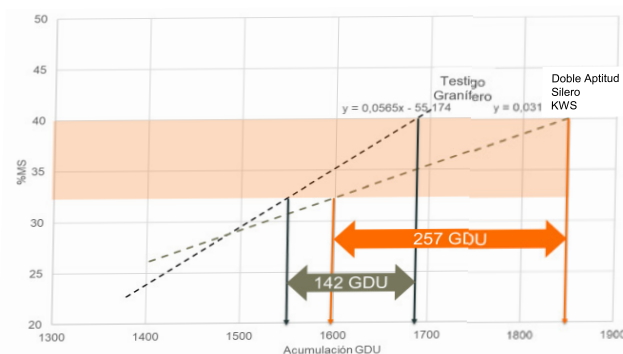
San Fermín, 55 Bis • 31003 Pamplona
Tlf. 948 246 599 • 948 150 159

Genetikatik irtenbideak

- **Leiho zulatua**
- **Arabera:**
  - Ingurunea
  - Laborearen erabilera
  - Genotipoa (stay green)

Definizioa: Hibridoaren ahalmen genetikoa hostoen eta zurtoinen hezetasuna mantentzeko. Almidoia gehien pilatzen den laborea xehatu, materia lehorren % berean.

Zergatik %32 eta %40 artean ML?

Prestakuntzarik onena ahalbidetzen duen MLaren %

Equipo AGS - 2023 - MERCOLACTEA Uy

5. Materia lehorra eta txikitzeko leihoa.

Grafiko honek materia lehorra denboraren arabera erakusten du. Aletarako hautatutako lekuko hibrido batean, materia lehorren %32 eta %40 artean dago denbora (Argentinan), hau da, zazpi eta zortzi egun artean. Hala ere, silo-jarrera bikoitzeko hibrido bat 10 egunetik 18 egunera doa. Horrek nolabaiteko logika du, ale-hibridoaren lehorte-tasa oso azkarra delako eta siloarena, berriz, motelagoa.

Ezaugarri horiek aukeratuta, pikatze-leiho ona duten hibridoak lortzen dira. Argentinan pikatzeko leiho hori egonkortzen ari

dira. KWS merkaturatzen ari den hibrido berriek hazi iberikoa lantzen dute, eta pikatze-leihoa zabaldu ahal izatea lortzen ari da.

Hala ere, urte ezin hobeetan, esne-lerroa begiratzea nahikoa da erabakitzeko, betiere uzta biltzeko makina eskura badugu.

Zer esan nahi du siloak ura isurtzeak? Ezer baino lehen argitu behar dugu ez dela ura zurrustak isurtzen ari dena, zelula-edia baizik, eta horrekin batera ekoiztuko ez diren esne-litroak galtzen ari direla. Ezin dugu ondo zapaldu oso heze dagoena eta

hartidura txarra egingo duena; beraz, temperatura gehiago igokoda eta ezin izango da pH-a jaitsi. Siloa zapaldu ezin bada, geruzak eratzten hasten dira eta airea sartzen hasten da. Horrela, ale osoak geratuko dira eta digestio-ahalmena murriztuko da.

Hori gertatzen da kultiboa kendu egin delako eta beheko hostoak lehortzen hasi direlako edo temperatura altua dagoelako eta uzta eta xehatzea aurreratzen ditugulako. Horren ondorioz, %30etik behera gaude material lehorrean, ale gutxirekin eta almidoi-eraketa gutxirekin.

Noiz pikatu? Zer begiratu behar dut?

% 30etik behera saihestu

- Ale gutxi
- Mantenu gaien drainatzea
- Gaizki egitea

Saihestu %40tik gora

- Trinkotasun txarra
- Ale osoak - almidoi fekala
- FDN digerigarritasuna jaitsi da

Bilatu esne lerro 1/2 gutxienez

- Gutxienez %50 almidoia ziurtatu

KWS PPT-Master

6. Noiz txikitu?

Oso goiz txikitzen bada eta landare osoaren materia lehorraren edukia %30etik behera badago, almidoiaren balioa baxua da (%20-25etik behera). Materia lehorraren %30tik %35era igo ahala, almidoia %30-32ra igotzen da, eta materia lehorraren %35era joaten garenean, landare osoan, almidoia % 35 edo gehiagora igotzen da. Txikitzeko unean, materia lehorraren %42tik gora joaten bagara, jausten zaiguna, batez ere, erabateko digerigarritasuna da. Digestio-ezintasun horrek behiak kontsumi dezakeen kilo kopuruan eta hartuko dituen mantenu gaien kopuruan eragingo du. %42tik gora ale gogorragoa dugu eta askoz zailagoa da hori prozesatzea. Horrek gorotzetan aleak aurkitzera eraman gaitzake eta horrek esan nahi du esne-litroak edo haragi-kiloak botako ditugula gorozkietan; beraz, hori janari bihurtuko da usoentzat edo beste zomorrotzat.

Trikimailuak

Oso labore berdea bildu behar dugunean, %30 baino materia lehor gutxiagorekin, orrazia altxa eta gorago txikitu dezakegu. Zurtoinaren beheko aldea saihestuz landarean ur gehien duen zatia botako dugu. Hori bai,

txikitzean zuntzaren luzera handitu beharko dugu, arto "patea" siloaren barruan egitea saihesteko.

Materia lehorraren %40 baino gehiago duen labore biltzen badugu, orrazia pixka bat jaitsiko dugu, zurtoinaren oinarrian dagoen ur hori bilatzeko eta zuntz-tamaina laburragoa egiteko. Dena den, nutrizionistek azken hitza izan behar dute zuntzaren tamainari dagokionez.

Argentinan 8 eta 19 mm arteko zuntz tamaina bilatzen da, digestio egokia izateko, baina baita zuntz eraginkorra egoteko ere, eta hori izango da, hain zuzen, hausnarketa suspertuko duena.

Uzta biltzeko makinaren orrazia altxatzen dugun zentimetro bakoitzeko 50 kg materia lehor baino ez dira galtzen. Ebaketa-altuera kostu txikiko eta inpaktu handiko tresna da, baldintza egokietatik aldentzen garenean laguntzen duena. KWSko talde teknikoak aholkua eman dezake ebaketa-unea erabakitzeko, kalitatea, materia lehorraren maila, digestio-balioak, eta siloak izan ditzakeen almidoi edo proteina balioak neurtuta. Siloaren tenperaturari begiratzeaz ere arduratzen dira, eta horrek asko laguntzen du dena

ondo doala kalibratzen. Egia esan, siloan ez litzateke bi gradu baino gehiagoko aldea egon behar giroko tenperaturarekin.

Conclusiones

Behiak egunero dieta bera jan nahi du. Egun batean 10. mailako dieta bat eta hurrengoan 7. mailako dieta bat jatea baino, 8 nota duen dieta bat nahiago duen animalia da. Zenbat eta homogeneoagoa izan dieta, orduan eta hobeto erantzun dio esne produkzioari. Hibrido mota asko daude, aletarako zein ale eta silorako. Hazia landatutako lursailaren eta haren ezaugarrien arabera aukeratu behar da, bai eta nahi den errendimenduaren arabera ere.

Laborantza-lursailaren arabera, garrantzitsua da hektarea bakoitzeko landareen dentsitatea berriaz maneiatzea. Egokiena lotez lote posizionatzea da. Interakzio handia dago hibridoaren, giroaren eta maneiuaren artean; beraz, beti giroa ahalik eta ondoen ezaugarritu, hibrido bat identifikatu eskaintzeko duten teknologiarik erantzuten diona eta beti kontsultatu genetikako enpresak, eta horiek aholkuak eman behar dituzte lotez lote, hibrido hori nola maneiatu adibidez.

Ugalketa-alertak

Víctor Cano [Albaikideko albaitaria]

Esne-ustategien monitorizazioa (I)

Esne-industriak erronka askori egin behar die aurre, hala nola kalitate handiko produktuen eskaera gero eta handiagoari eta ekoizpen eraginkorrago eta jasangarriagoaren beharrari.

Erronka berri horiek esnetarako behien ustategietan monitorizazio-sistemen erabilera bultzatzen ari dira, baina zer da monitorizazioa? Zer espero behar dugu tresna berri horietatik? Zer informazio eman diezagukete? Nola atera diezaiokegu etekinik handiena? Zer eragin ekonomiko izan dezakete?

Parametro bat edo gehiago etengabe erregistratzean datza mo-

nitorizazioa. Gaur egun, parametro nagusi hauek erregistratzen dira:

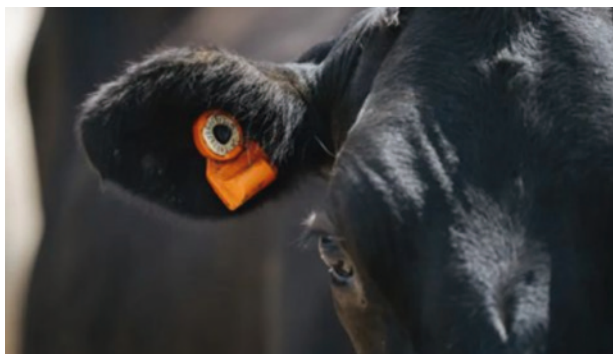
- Elikatzeko portaera-eredua
- Gorputz-tenperatura
- Hausnarketa
- Jarduera

Parametro horiek erregistratuz eta patroietan integratuz monitorizazio-programek alerta batzuk itzuliko dizkigute.

Alertak ugalketa-alertetan, osasun-alertetan eta talde-alertetan banatuko dira.

Pausuak monitorizatzeko lehen elementuak iritsi zirenetik, joan den mendeko 80ko hamarkadan, igorle horiek beren kokapena eta funtzioak aldatuz joan dira. Lehen podometroak aurreko gorputz-adarretan kokatu ziren eta hiru eragozpen nagusi zituzten: kokatzea, galera-mailak, mantentze-beharrak.

Gailuen bilakaerak aukera eman zien kokalekua aldatzeko eta lepoko forman lepora pasatzeko, eta hortik belarrira, azkenik. Azken kokapen horrek kokatze eta erretiratze erosoagoa ahalbidetzen du, krotalaren antzekoa.

GOLPE MORTAL

CONTRA PARÁSITOS EXTERNOS EN BOVINO Y OVINO

Spotinor®

LISTADO COMO INSECTICIDA CONTRA MOSQUITOS PARA USO EN ANIMALES PARA PREVENIR LA LENGUA AZUL
(Manual Práctico de Operaciones Contra la Lengua Azul (LAI) del Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente. Rev. Septiembre 2014)

Spotinor® 10 mg/ml solución spot-on para bovino y ovino Composición: Cada ml contiene Deltamethrina 10 mg. **Especies de destino:** Bovino y ovino. **Indicaciones de uso, especificando las especies de destino:** Para el tratamiento y prevención de infestaciones de piojos y moscas en bovino, garrapatas, piojos, meliágoros e infestaciones cutáneas por larvas de moscas en ovino y piojos y garrapatas en corceros. **En bovino:** para el tratamiento y prevención de infestaciones de piojos microdonos y chupadores, incluyendo *Bovicola bovis*, *Solenopotes capillaris*, *Engraulis vituli* y *Hæmaphysalis eurysternus* en bovino de carne y vacas lecheras. También como ayuda en el tratamiento y prevención de infestaciones por moscas picadoras y chupadoras incluyendo *Hæmatabia irritans*, *Stomoxys calcitrans*, especies de *Musca* y *Hydrotaea irritans*. **En ovino:** para el tratamiento y prevención de infestaciones por garrapatas *Ixodes ricinus* y por piojos (*Protophaga ovis*, *Bovicola ovis*, meliágoros) (*Melophagus ovinus*) e infestaciones cutáneas por larvas de moscas (normalmente *Lucilia spp.*). **En corceros:** para el tratamiento y prevención de infestaciones por garrapatas *Ixodes ricinus* y por piojos. **Reserva de uso:** **Posología y vía de administración:** Píjulas orales. **Dosis:** **Bovino:** 100 mg de deltametrina por animal correspondiente a 10 ml de medicamento veterinario. **Ovino:** 50 mg de deltametrina por animal correspondiente a 5 ml de medicamento veterinario. **Corceros (de menos de 10 kg de peso vivo o 1 mes de edad):** 25 mg de deltametrina por animal correspondiente a 2,5 ml de medicamento veterinario. **Administración:** aplicar una dosis única con el pack dispensador especial "Squeete 10 Plus" o el Aplicador Spot-On en un punto sobre la línea media de la espalda a nivel de los hombros. **Tiempo(s) de espera:** Bovino: Carne: 17 días; Leche: cero horas. Ovino: Carne: 95 días; Leche: Su uso no está autorizado en ovejas cuya leche se utiliza para consumo humano. **Título de la Autorización de Comercialización:** Norbrook Laboratories Ltd, Station Works, Newry, BT35 6JF, Co. Down, Irlanda del Norte. **Reg. Núm.:** 3361 (ES)

Laboratorios Karizoo, s.a.
An Alivira Group Company

Polig. Industrial La Borda
Mas Pujades, 11-12
08140 Caldes de Montbui
Barcelona, Spain

T +34 938 654 148
F +34 938 654 648
karizoo@alivira.es
www.alivira.es

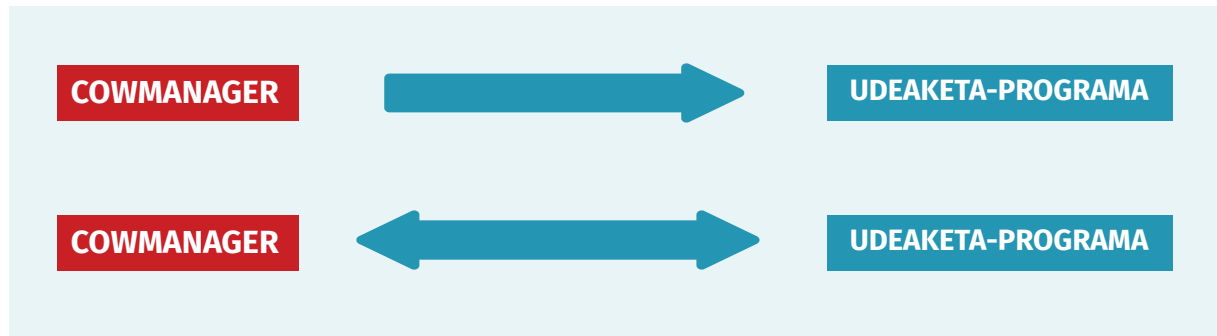
Gaur egun, merkatuan hainbat monitorizazio-sistema daude, hainbat ezaugarriekin. Sailkatzeko modu bat moldakortasunaren arabera da. Horrela, argi eta garbi bereizitako bi taldetan banatuko genituzke:

1. kudeaketa-programa bakar batekin funtzionatzeko gai direnak;

2. kudeaketa-sistema askorekin komunikatzeko gai direnak.

Monitorizazio-sistema eta kudeaketa-programa komunikatze-

ko modua noranzko bakarrekoa izan daiteke (kudeaketa-programak soilik bidaltzen dio informazioa monitorizazio-programari) edo norabide bikoia (informazio-trukea dago bi sistemen artean).

Ugalketa-alertak

Behien susara detektatzeko sistema oinarritzkoenak jarduera handitzean soilik oinarritzen ziren. Horrelako sistemek positibo faltsuak ematen dituzte, susara aldiari lotuta ez dauden jardura-patroian izandako aldaketen ondorioz (lasterketak, lote-aldaketak).

Monitorizazio-sistema puntakoenek, parametro bat baino gehia-

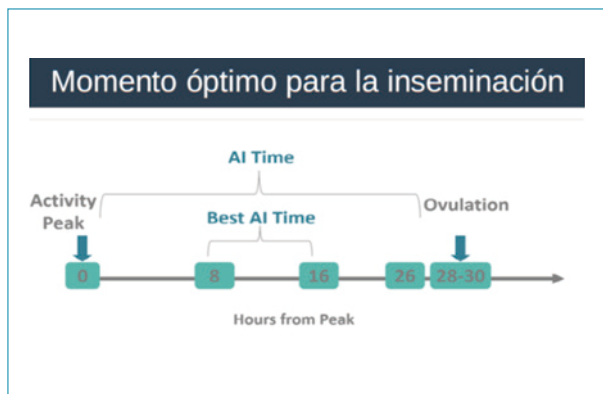
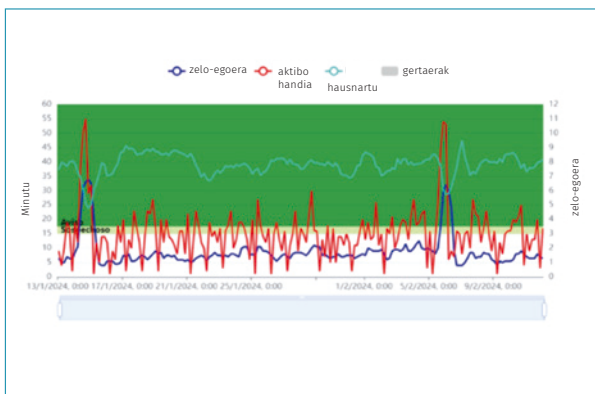
goko informazioa susara aldiari lotuta ez dauden jardura-patroian izandako aldaketen ondorioz (lasterketak, lote-aldaketak).

Goiko irudian, grafikoa ikus daitezke COWMANAGERek hausnarketa eta jardura biltzen dituela, susara-alerta bat baieztatzeko.

Monitorizazio-sistemek duten beste bertuteetako bat da, su-

sara alerta emateaz gain, inseminazio arrakastatsua lortzeko unerik egokiena zein den iradokitzen digutela.

Hori lortzen da sistema gai delako ahalik eta jardura handienera iritsi garen eta jardura noiz hasi zen jakiteko eta, beraz, obulazioaren unea iragartzeko.

3000	26	308	1	184	Preñada desde 30/10/2023	Preñada	↑
20405	29	150	1	1	Cubierta el 30/4/2024	Ciclicidad	↑
22679	2			19	Cubierta el 12/4/2024	Inseminación sin éxito	↑

Dakigunez, ustiategien intseminazio programetan, semen sexatuak protagonismo handia hartu

du. Beraz, interesgarria da intseminazio leihoak bi semen moten erabilera egokitu ahal izatea.

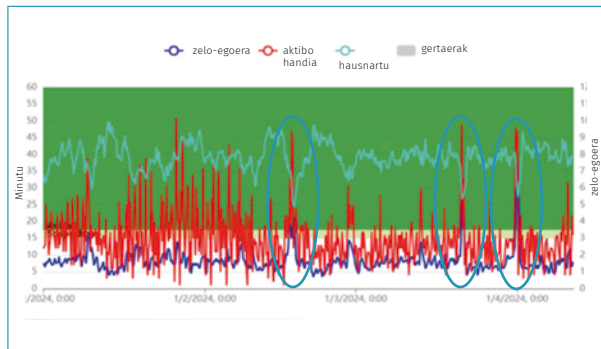
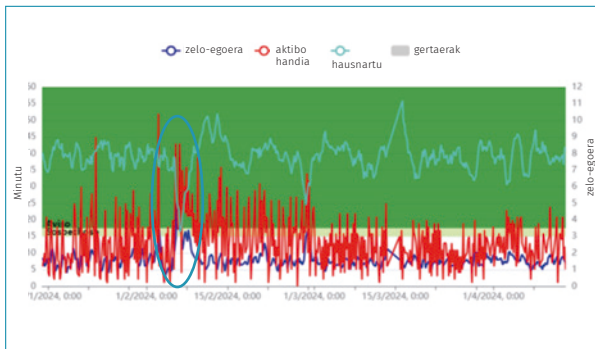
Horrela, COWMANAGERek 6 orduko intseminazio leihoa atzeratzen du semen sexatuarentzat.

COWMANAGERek ugalketa-alerten atalean duen beste ezaugarri desiragarri bat patologia posibleak agertzea da, hala nola, anestroak, ernaltze irregularrak

eta abortuak. Informazio hori baliagarria izango zaigu, bai patologia hori banaka terapia hormonal batekin konpondu ahal izateko, bai gomendagarriak ez

diren maneiu errutinen ondorioz gerta daitezkeen talde-patologiak erakutsi ahal izateko.

Erditze ondoko 60 egunen ondoren, anestroan dagoen behi baten adibide bat litzateke. Obaloak erditzea adierazten digu.

Beste grafika honek ziklo irregularraren adibide bat erakusten du.

Ugalketa-alertak erabiltzeak, bai ernaltzea detektatzeko, bai arazo patologikoak detektatzeko, gure ugalketa-eraginkortasuna hobetzen lagunduko digu, hau da, gure ernaltze-tasa hobetzen.

Tasa hori susaren-detekzioa sortze-tasarekin biderkatzearen emaitza da. Gure ernaltze-tasaren hobekuntza-puntu bakoitzak 9 €inguruko mozkinak ekarriko ditu behi eta urte bakoitzeko. Susara detektatzeko tasa

%65ekoa izatetik %80koa izatera igarotzea zentzuzko hobekuntza litzateke monitorizazio-sistema mota horiekin eta horrek bost puntuko hobekuntza ekarriko luke ernaltze-tasan edo, bestela esanda, 45€/ behi/urte-tasan.

SARRERAK - Editatu balioak bloke honetan		IRTEERAK - Emaiza elkarreragileak		
Behi kopurua	132	Behi baten batez besteko ekonomia, \$/ urte		
Produkzioaren batez bestekoa, kg/behi urteko	10890	Oraingoa	Hobetua	Diferentzia
Txekorra/Txahala balioa, €/ txekorra	220	3659	3664	9
Esnearen prezioa, €/ kg	0.50	5439	5441	2
Bularreko behien elikadura-kostua, €/ kg materia lehorr	0.25	-1653	-1653	0
Deltako sarrerak		140	142	2
Haurduntza tasa 21 egunera, %		-139	-138	1
Ugalketa-kostuak, €/ behi hileko		-29	-29	0
		-35	-33	2
		-67	-66	1
		482522	483603	1081

Indize genetiko berriak eta test genomikoak genetic visions-en

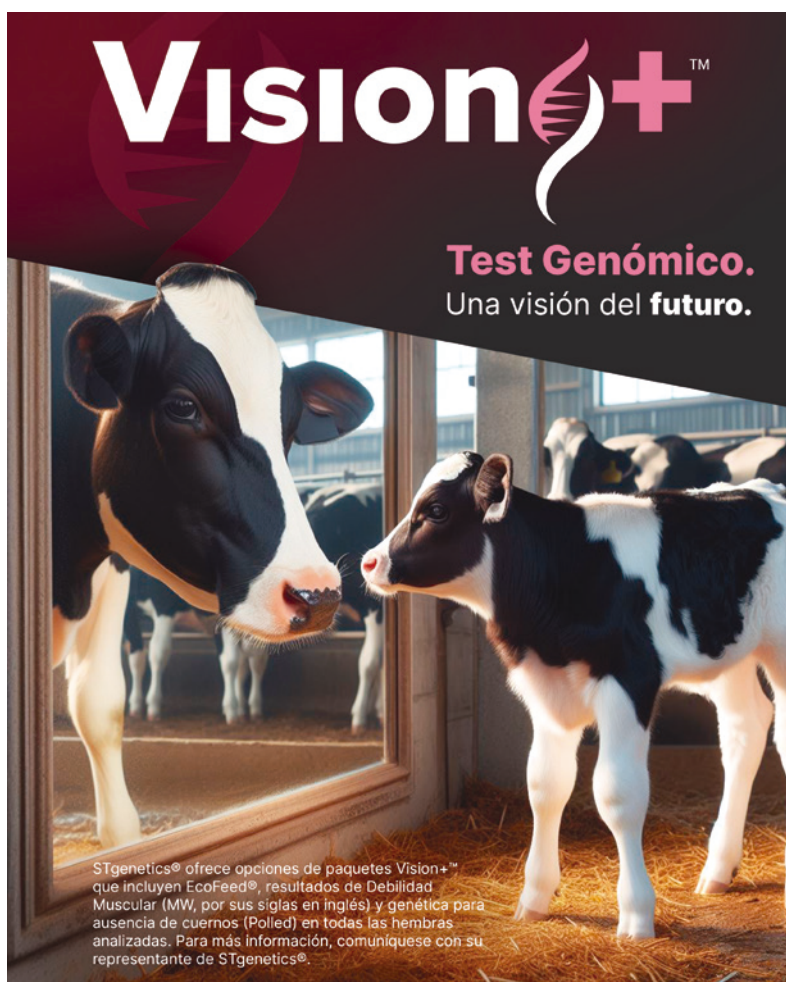
Lucía Jiménez Montenegro • Bioteknologiako doktoregia (Albaitaritza Genetics-NUP)

Zein dira Genetic Visions-en Vision +™ programaren barruan eskuragarri dauden test genomiko berriak?

Albaitaritza Genetics-ek eta Genetic Visions-ek hiru test genomiko desberdin eskaintzen dizkigu, beharretara eta hautaketa-helburuetara ondoen egokitzen dena aukeratu ahal izan dezagun.

Baserriko balio genetiko handieneko eta txikieneko animaliak aukeratu eta artaldeko emeak ebaluatzeko ikuspegi genomiko orokorra lortu nahi duen horietako bat bazara, V20 Test Genomikoa (Vision+20™) aukera dezakezu. Aukera horri esker, 20 ezaugarri genetiko identifikatu daitezke: 5 produkziokoak, 4 osasunekoak eta bizitza-luzerakoak, 3 konformaziokoak, CDCBk emandako 3 hautapen-indize; esne-proteina nagusietarako markatzaileak: K-kaseina, β -kaseina eta β -laktoglobulina; baita EcoFeed indizea ere. Horietako bakoitza baserrian proposatzen dituzun helburuetara egokituta.

Zure artaldeko animaliak modu espezifikagoan ezagutu nahi badituzu, aukera duzu ebaluatzeko V50 Test Genomikoa (50 ezaugarri dituen) edo V75 Test genomikoa (animalien 75 ezaugarri genetiko izateko aukera ematen dizuna) erabiliz.

STgenetics® ofrece opciones de paquetes Vision+™ que incluyen EcoFeed®, resultados de Debilidad Muscular (MW, por sus siglas en inglés) y genética para ausencia de cuernos (Polled) en todas las hembras analizadas. Para más información, comuníquese con su representante de STgenetics®.

Gainera, horietan guztietan SNPak CONAFEn Espainiako genotipo-plataformara transferitzeko aukera dago, doan, eta zure animalien informazio genomikoa izan dezake, bai base amerika-

rrean, bai kanadiarrean eta espainiarrean.

Zein dira hiru test genomikoe-tan sartu diren indize genetiko berriak?

In Mastitis control

PRE

is the new

PRO

PREVENIR es lo que hacen los **PROFESIONALES** de la leche

Obtén más información sobre cómo ser un profesional en el control de la mastitis en mastitisvaccination.com

HIPRA

www.hipra.com

Nobedade nagusietako bat **Robot Indizea (RCI)** sortzea izan da, ingelesez **Cow Index** robota Indize horri esker, zure animaliak robotean jeztearen eragin-kortasuna maximiza dezakezu. Kalkulua eta haztapena egiteko, 4 urtez bildu dira etxaldean datuak eta egunean 4.600 animalia baino gehiagoren >900.000 robot erregistro daude.

Indize horren barruan, honako ezaugarri hauek hartu dira kontuan, magnitude desberdinetan: mastitisa (%2), erroen luzera (%11,2), erroen kokapena (%24,1), denbora jezteko boxean (%24,3) eta jezte-abiadura (%38,3).

RClaren barruan garrantzi handiena duten azpiindizeak behiak jezteko boxean ematen duen denbora eta jezteko abiadura dira.

Hori animaliairen izaeraren eta jezteko boxaren barruan eusteko segurtasunaren araberakoa da, baina baita jezteko abiaduraren araberakoa ere, esne-fluxuak eragina baitu.

Test genomikoen beste berrikuntzetako bat **Muskulu Ahuleziaren sindromea (MW)** dagoen ala ez zehazten duen indizea gehitzea izan da, ingelesez **Muscle Weakness**. Arazo hau ezagutzen ez dutenentzat, beste espezie batzuetan agertu den gaixotasun berri bat da, baina duela gutxi **Holstein arrazarentzat** diagnostikatu dena. *St Genetics*-ek, *Genetic Visions* laborategiarekin koordinatuta, arazoa sortzen den genea zein den zehaztea lortu du.

16. kromosoman dagoen mutazio bat da, eta **CACNA1-S** geneari eragiten dio (**Calcium Voltage-Gated Channel Subunit Alpha 1 S gene**). Mutazioak aldaketa bat eragiten du aminoazido kodetuan, glizina (Gly) baten ordeztasuna bat (Ser) izanik, eta aldaketa horrek **kaltzio kanalen azpiunitate nagusiaren garapen okerra eragiten du (CACNA1-S proteina)**. CACNA-

1-S proteina batez ere muskulu eskeletikoetan dago (mugimenduaz arduratzen direnak), eta funtsezko zeregina betetzen du eszitazio-uzkurduraren, hau da, giharren tentsioa (uzkurdura) zuzentzen duten seinale elektrikoetan (eszitazioa).

Horregatik, mutazioak efektu hilgarria eragiten du bere jardueran. Kaltetutakoek muskulu-ahulezia dute, zutik egoteko eta/edo behar bezala mugitzeko ezintasuna.

Azkenik, indize berri bat nabarmendu behar da, **zure ukuluko emerik onenak identifikatzeko aukera emango dizuna** in vitro intseminazio programa batean parte hartzeko, ingelesez **Donor Output Index**.

RCI indizea eta MW indizea V20, V50 eta V75 testetan sartuta daude. Hala ere, Donor Output Index indizea V75 testean bakarrik sartzen da. Aukeratzen duzun test mota edozein dela ere, garrantzitsuena da argi izatea zure animalien ebaluazio genomikoak zure animaliak kudeatzeko erabaki azkarrak hartzen lagunduko dizula eta zure ukulua irabazi genetikoareagoz ere lagunduko duela.

HOLSTEIN ARRAZAKO PROBA GENOMIKOAK 2024KO APIRILA

2024ko apirilako ebaluazio genomikoen ondoren, Albaitaritzaren Genetics-en zezenen panoramika kalitate eta potentzial bikaina izaten jarraitzen du. Horien artean *St Genetics*-eko **JOHN** zezena nabarmentzen da, AEBko

Índice Robotic Cow (RCI)

El **Índice Robotic Cow (RCI)** desarrollado por **STgenetics®** es el único índice derivado directamente de Datos Ordeño Robotizado en propiedad para Usuarios de Sistemas Robotizados.

>4 AÑOS
de datos recopilados
>1.000.000
registros diarios de ordeño
>5.600 VACAS

Velocidad de Ordeño = $\frac{\text{Producción de Leche}}{\text{Tiempo de Ordeño}}$
Prom: 7.2 lbs/min

Tiempo en el Box = $\frac{\text{Minutos por visita al box}}{\text{Número de vacas}}$
Prom: 7.6 min/visita

Velocidad Efectiva de Ordeño = $\frac{\text{Producción de Leche}}{\text{Tiempo en el Box}}$
Prom: 4.4 lbs/min

Índice Robotic Cow (RCI)
Prom: 5.0

MARCADORES ROBÓTICOS GENÓMICOS

- Mastitis (MAS) 2%
- Longitud de los Pezones (TL) 14%
- Colocación de los Pezones Posteriores (RTP) 17%
- Colocación de los Pezones Anteriores (FTP) 14%
- Velocidad de Ordeño (MS) 29%

Tiempo en el Box

Entrada

Ordeño

Salida

Identificación de la vaca

Preparación de la ubre

Colocación de la tetera

Retirada de la tetera

Desinfección de los pezones

La vaca sale del robot

Los índices para Ordeño Robotizado están disponibles en toros Holando de **STgenetics®**

* Velocidad de Ordeño (33% de heredabilidad), Tiempo en el Box (42% de heredabilidad) y Velocidad Efectiva de Ordeño (33% de heredabilidad) son tres nuevos marcadores genéticos validados por STgenetics® a partir de resultados fenotípicos en sistemas robotizados para determinar con precisión el rendimiento en ordeño robotizado.

stgen.com |
STgenetics

TPIko 1. (+3287) eta Espainiako ICON probatutako 14. (+1288).

Oso zezen ona da esnetan (+2360), gantzetan (+153) eta proteinetan (+84), eta osaera ere ona du, eta balio positiboak ditu errapeetan (+1.50) zein hanketan (+0.23). Gure beste protagonistetako bat *St Genetics*-en **YANKEE** zezen genomikoa da, ICO (+1296) eta TPI (+3160) balioekin.

Zezen hau, **JOHN** bezala, esne (+2536), gantz (+136) eta proteina (+79) ekoizle handia da, eta ezaugarri funtzionalak eta tipokoak oso onak ditu.

Azken proba horien berrikuntzetako bat **BRONCO** zezen genomikoa etorrera izan da (Fellowship x Captain x Nightcap). TPIIn (+3095), esnean (+2344) eta proteinan (+78) oso ona izateaz gain, errapeetan balorazio bikaina du (+3.08) eta ez du erro laburrik, beraz, hautagai bikaina da robotarekin jizteko.

Bestalde, *St Genetics*-en genetika bikainaz gain, *Albaitaritza Genetics*-en Europa mailako beste merkataritza-etxe batzuekin ere lan egiten dugu, hala nola Syntheticekin, non zezen-hazitegi oso ona dugun.

Azken ebaluazio horietan, oraindik ere **MAHJONG** zezen genomikoa dugu protagonista, bikaina ICON (+1311) eta TPIIn (+2981), esne, gantz eta proteina ekoizpen onarekin. Gainera, lineal aparta du: +1.99 errapeetan, +0.24 hanketan eta +0.07 osaeran.

Balio genetiko handiko zezenen eskaintza zabalaren adibideetako batzuk dira. Aurrerapen genetikoa bermatuta dago.

Soluciones de bioseguridad

► Limpieza con DT FOAM®

- Detergente espumante alcalino de superficies
- Se adhiere a paredes verticales
- Espuma muy activa en superficies sucias
- Efecto humectante y desengrasante óptimo
- Apto para ser usado en agricultura ecológica*

► Desinfección con PROPHYL® S

- Eficacia probada en:
  - *Cryptosporidium parvum* y oocistos de coccidia al 2%
  - Virus, bacterias, micobacterias, hongos y levaduras al 1.5%
- Eficaz en pediluvios en 1 min. y para vehículos en 5 min.
- Activo incluso en presencia de materia orgánica
- Eficacia duradera

Mantenga el alojamiento de sus animales libre de patógenos.

* Según el Reglamento Europeo UE 2018/848.
Prophyl® S es un producto biocida (PT3). Sólo uso profesional. Utilice biocidas de forma segura. Lea siempre la etiqueta y la información del producto antes de usarlo.

HUVEPHARMA N.V.
Uilbreidingstraat 80 - 2600 Antwerp
Belgium
P +32 3 288 1849
customerservice@huvepharma.com

HUVEPHARMA EOOD
3ª Nikolay Haytoy Str. - 1113 Sofia
Bulgaria
P +359 2 862 5334
sales@huvepharma.com

HOLM & LAUE passion for calves

CALF EXPERT

Alimentación de terneros más fácil

Más libertad y una mayor flexibilidad laboral.
Análisis de datos a través de la aplicación compatible con la gestión profesional.

Mejor rendimiento de cría gracias a la medición del peso con báscula. Reducción de los costes veterinarios gracias al control automático de los animales y las alarmas.

Promoción de un comportamiento de alimentación natural: múltiples comidas individuales para apoyar el desarrollo saludable de los terneros.

DISTRIBUIDOR:

Albaitaritz

COMERCIAL:

Alberto Benito Tel.: 613078956
alberto@albaitaritz.com

Servicio técnico: 948211940

www.holm-laue.com